

Előterjesztő: Dr. Guláné Bacsó Krisztina
jegyző

Készítette: Kertészné Tátrai Zsuzsanna
adóügyi ügyintéző

BESZÁMOLÓ

SAJÓSZENTPÉTER VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT ADÓRENDELETEINEK VÉGREHAJTÁSÁRÓL

Sajószentpéter, 2024. november 14.

Tisztelt Képviselő-testület!

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 13. pontja a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok közé sorolja a helyi adóval kapcsolatos feladatokat.

A helyi adóztatás fő célja, hogy az önkormányzatnak olyan forrásai legyenek, amelyből finanszírozhatóak az önkormányzatok kötelező és önként vállalt feladatai, szolgáltatásai, melyek folyamatos, kiegészítő jellegű bevételként jelenjenek meg.

A helyi adóztatási rendszer a lakosság és a vállalkozások teljes körét érintheti, ha az önkormányzati döntéseket helyesen és a települési életkörülményeknek megfelelően gyakorolják.

I. A helyi adók

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (továbbiakban: Htv.) lehetőséget biztosított az önkormányzatnak, hogy a vállalkozások és magánszemélyek teherviselő képességét mérlegelve, az adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan határozza meg.

Az önkormányzatok helyi adó megállapítási jogát azonban bizonyos esetekben a Htv. korlátozza. Egy meghatározott adótárgy (épület, épületrész, telek) vonatkozásában az adóalany csak egyféle adó fizetésére kötelezhető. A vagyoni típusú adók körében az épület, épületrész és a telek utáni adót egységesen, vagy csak tételesen, vagy csak a korrigált forgalmi érték alapján lehet meghatározni. Az önkormányzat nem lépheti túl a törvényben szereplő adómaximumokat, a vállalkozó üzleti célt szolgáló épülete, épületrésze utáni építményadó, telke utáni telekadó és a helyi iparüzési adó megállapítása során. A helyi iparüzési adó esetén csak egy adómérték alkalmazható. A Htv. 6. § d) pontja szerint az önkormányzat adómegállapítási joga - egyebek mellett - arra is kiterjed, hogy az adómentességeket, adókedvezményeket további mentességekkel, kedvezményekkel kibővítsé. Ez a szabály a vállalkozókra nem alkalmazható.

Sajószentpéter Város közigazgatási területén négy helyi adónemre vonatkozóan kerültek adókötelezettségek megállapításra. A vagyoni típusú adók közül az építményadó, a kommunális jellegű adók közül a magánszemélyek kommunális adója és az idegenforgalmi adó, valamint a helyi iparüzési adó került bevezetésre. Ezenkívül az adóbevételek kis részét képezi a talajterhelési díj, de ennek felhasználása kötött, az ebből származó bevétel a környezetvédelmi alapba kerül és kizárólag a rendeletben meghatározott célokra fordítható.

1. Az építményadó

Az adókötelezettség az önkormányzat illetékessége területén lévő építményekre, így a lakás és a nem lakás céljára szolgáló épületekre, épületrészekre terjed ki. Általánosságban elmondható, hogy 2024. évben építményadó fizetési kötelezettség terhelte azon adóalanyokat, akik vállalkozási célt szolgáló adótárggyal, (építménnyel, épülettel/épületrésszel) rendelkeztek. A nem vállalkozási célt szolgáló építmények mentesülnek az adó alól.

Az adókötelezettség az építmény valamennyi helyiségére kiterjed, annak rendeltetésétől, illetőleg hasznosításától függetlenül. Az adó alanya az, aki a naptári év első napján az építmény tulajdonosa, több tulajdonos esetén a tulajdonosok tulajdoni hányaduk arányában adóalanyok, amennyiben az építményt az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű jog terheli, az annak gyakorlására jogosult az adó alanya. Az adó alapja az önkormányzat döntésétől függően lehet:

- az építmény m^2 -ben számított hasznos alapterülete, vagy
- az építmény korrigált forgalmi értéke, ebben az esetben az adó mértékének felső határa a korrigált forgalmi érték 3,6%-a.

Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testületének a helyi építményadóról szóló 17/2015. (VIII.28.) rendelete alapján 2019. január 1. napjától az adó mértéke az építmény hasznos alapterülete után 1100 Ft/m²/év. Az elmúlt öt évben az adómérték emelésére nem került sor.

A KSH által közzétett fogyasztói árszínvonal változással valorizált, a törvényi felső mértéken túl alkalmazható maximális adómértékről (adómaximum) az elmúlt öt évben az alábbiak szerint változott.

Év	Építményadó adómaximum	Emelkedés mértéke
2019	1 898,40 Ft/m ²	0
2020	1 951,65 Ft/m ²	102,8 %
2021	2 018,00 Ft/m ²	103,4 %
2022	2 018,00 Ft/m ²	100,0 %*
2023	2 190,90 Ft/m ²	108,5 %
2024	2 508,60 Ft/m ²	114,5 %
2025	2 950,10 Ft/m ²	117,6 %

*adómérték emelésének tilalma

Mentes az adó alól a vállalkozó üzleti célt szolgáló épülete, épületrésze kivételével a földbe ásott pince, a magánszemély tulajdonában álló lakás, feltéve, ha azt rendeltetésszerűen lakás céljára használják, a magánszemély tulajdonában álló gépjárműtároló, külterületen a magánszemély tulajdonában álló építmény.

Az építményadó vonatkozásában 2024. évben az adózók száma 185 fő, az adótárgyak száma: 278 db, az adózott terület: 49.263 m², éves adóelőírás: 54.189.091 forint. Az alábbi táblázat az adózók megoszlását mutatja be a fizetendő adó nagysága szerint.

A fizetendő adó nagysága szerint	Adóalanyok száma	Az összes adóalanyhoz képest %	2024. évi adó	Az összes 2024. évi adóhoz képest %
1 millió forint felett	12	6	32 466 918 Ft	60
Ebből helyi vállalkozás:	7	4	23 775 741 Ft	44
500 ezer és 1 millió forint között	7	4	4 877 400 Ft	9
100 ezer és 500 ezer forint között	53	29	11 263 802 Ft	21
10 ezer és 100 ezer forint között	113	61	5 580 971 Ft	10
Összesen	185	100	54 189 091 Ft	100

Az építményadó teljesítése 2024.10.31. napján 65.593 eFt. Az előirányzat jelentősen túlteljesült a legnagyobb építményadó hátralékkal rendelkező adózónk ellen több éve folyó végrehajtási eljárás sikeres befejezése miatt. Az év hátralévő részében további befizetések a részletfizetéssel teljesítőktől, valamint a végrehajtási cselekmények hatására a hátralékosoktól várhatóak kb. 3 MFt összegben.

2. Magánszemélyek kommunális adója

Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a 22/2019. (XI.26.) önkormányzati rendeletével (továbbiakban: Ör.) 2020. január 1-jei hatállyal a magánszemélyek kommunális adójának bevezetéséről döntött. A magánszemélyek kommunális adóját kell fizetni annak a magánszemélynek, aki az önkormányzat illetékességi területén adott év január 1. napján lakás céljára szolgáló építmény tulajdonjogával, nem magánszemély tulajdonában álló lakás bérleti jogával rendelkezik. Amennyiben az adótárgyat az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű jog (pl. haszonélvezeti jog) terheli, az annak gyakorlására jogosult az adó alanya. Az adót tulajdonuk arányában fizetik a tulajdonosok. Valamennyi tulajdonos által írásban megkötött megállapodásban dönthetnek úgy, hogy egyikük magára vállalja az adó megfizetését.

A magánszemélyek kommunális adója 2020. január 1. napjától adótárgyanként 12.000,- Ft/év adómértékkel került bevezetésre Sajószentpéteren. A magánszemélyek kommunális adója esetén alkalmazható adómérték maximumok a következőképpen alakultak az elmúlt években.

Év	Magánszemély kommunális adója adómaximum	Emelkedés mértéke
2020	30 161,91 Ft/adótárgy	0
2021	31 187,40 Ft/adótárgy	103,4 %
2022	31 187,40 Ft/adótárgy	100,0 %*
2023	33 859,60 Ft/adótárgy	108,5 %
2024	38 769,20 Ft/adótárgy	114,5 %
2025	45 592,6 Ft/adótárgy	117,6 %

A magánszemélyek kommunális adója vonatkozásában az adóalanyok száma: 3.926 fő, az adótárgyak száma: 4.317 db. Az éves előírás: 48.114.898 forint. Teljes vagy részbeni (tulajdoni hányadra jutó) mentesség az éves adóelőírást 1.085.800 forinttal csökkentette.

2024. 10. 31. napján a teljesítés 44.989 eFt volt. A kommunális adóból származó adóbevétel elkülönített számlán található és teljes összegben a Képviselő-testület által meghatározott beruházási célra kerül felhasználásra. Az elmúlt öt évben a magánszemélyek kommunális adója lehetőséget biztosított településünkön az alábbi fejlesztések megvalósítására:

- Ibolya telepi szennyvízhálózat rekonstrukciója,
- Alvég csapadékvíz beruházás,
- Bükkalja utca 13-33. ingatlanok közötti járdaszakasz felújítása,
- Közterületi hulladék gyűjtő edények beszerzése,
- Utcai ülőpadok beszerzése,
- Thököly utca felújítása,
- Kálvin téri buszváró telepítése,
- Temetői járdaszakasz felújítása,
- Fecske, Ibolya és Bartók Béla utcák útburkolat korszerűsítése,
- Erzsébet telepi napelemes lámpatestek telepítése,
- Bocskai utca járda korszerűsítése,
- Wesselényi, Aranyeső, Váci Mihály utcák útburkolat korszerűsítése,
- Pécsi Sándor utca járda tervezése,
- Vörösmarty út (Sport utca előtti szakasz) parkoló kialakítása, csapadékvíz elvezetés tervezés,
- Dusnoki Közösségi Ház udvarán játszóeszköz telepítés,
- Kandó Kálmán utca, Szabadság telep játszóeszköz telepítés,
- Péch Antal úti járda felújítás,
- Harica u. Nyögő híd akadálymentesítés, járda felújítása Nyögő híd és a Rózsa u. között,
- Alvég játszóeszköz telepítés,
- Gedely utca 8-12. közötti járda felújítása,
- István király utca (Hazafias – Madách I. u.) járda felújítás,
- Vörösmarty úti (Élmunkás – Kandó K. u.) járda felújítás.

3. Az idegenforgalmi adó

Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a 27/2023. (XI.28.) önkormányzati rendeletével (továbbiakban: Önk.r.) 2024. január 1-jei hatállyal az idegenforgalmi adó bevezetéséről döntött.

Az idegenforgalmi adó a kommunális jellegű adók közé sorolható. Idegenforgalmi adóban adókötelezettség terheli azt a magánszemélyt, aki nem állandó lakosként az önkormányzat illetékességi területén legalább egy vendégéjszakát eltöltött.

Az idegenforgalmi adót általában az adó beszedésére kötelezett szedi be, azaz a szálláshely ellenérték fejében történő átengedése esetén a szállásdíjjal együtt a szállásadó, a szálláshely vagy bármely más ingatlan ingyenesen történő átengedése esetén a szálláshellyel, ingatlannal rendelkezni jogosult szedi be az ott-tartózkodás utolsó napján. A Htv. 34. § (2) bekezdése az adóbeszedésre kötelezett mögöttes helytállási kötelezettségét is szabályozza, eszerint az adó beszedésére kötelezett személy azt az idegenforgalmi adót is köteles az önkormányzat számlájára megfizetni, amit az adóalanytól („vendégtől”) bármely okból elmulasztott beszedni.

Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testülete illetékességi területére **személyenként és vendégéjszakánként 550 Ft adómértékkel vezette be az idegenforgalmi adót.**

Az adó mértékének felső határa személyenként és vendégéjszakánként 300 forint és ennek inflációs valorizálása. Az önkormányzatok 2005-től a vendégéjszakákhoz igazodó adómértéket saját döntésük alapján - *a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan* - maximum az inflációval növelhetik. **2025. évtől az adó valorizált mértéke 804,5 Ft/fő/vendégéjszaka.**

Sajószentpéteren jelenleg 6 szálláshely üzemel (a 6. szálláshely 2024.10.17-én regisztrált), mely 81 férőhellyel rendelkezik. A településünkön eltöltött adóköteles vendégéjszakák száma 2024. szeptember 30. napjáig 3.188 volt, ami 1.753.400 Ft-ot jelent. Az év végéig a bevételek kis mértékű növekedése várható, de valószínűleg a tervezett 2 MFt-ot nem fogja elérni.

4. A helyi iparüzési adó

Az adó alanya a vállalkozó. Ebben a tekintetben vállalkozónak minősültek: a gazdasági tevékenységet saját nevében és kockázatára haszonszerzés céljából, üzletszerűen végző, a személyi jövedelemadóról szóló törvényben meghatározott egyéni vállalkozó; a személyi jövedelemadóról szóló törvényben meghatározott mezőgazdasági őstermelő, feltéve, hogy őstermelői tevékenységéből származó bevétele az adóévben az éves minimálbér 50%-át meghaladja; a jogi személy, ideértve azt is, ha az felszámolás vagy végelszámolás alatt áll; egyéni cég, egyéb szervezet, ideértve azt is, ha az felszámolás vagy végelszámolás alatt áll.

Helyi iparüzési adóban adóköteles az önkormányzat illetékességi területén végzett vállalkozási tevékenység. Adóköteles iparüzési tevékenység fogalma alatt a vállalkozó e minőségében végzett nyereség-, illetőleg jövedelemszerzésre irányuló tevékenysége értendő. A vállalkozó iparüzési tevékenységet végez az önkormányzat illetékességi területén, ha ott székhellyel, telephellyel rendelkezik, függetlenül attól, hogy tevékenységét részben vagy egészben székhelyén (telephelyén) kívül folytatja.

Az adókötelezettség az iparüzési tevékenység megkezdésének napjával keletkezik és a tevékenység megszüntetésének napjával szűnik meg.

Iparüzési tevékenység esetén - *a kivételekre is figyelemmel* - az iparüzési adó alapja a nettó árbevétel, csökkentve az eladott áruk beszerzési értéke és a közvetített szolgáltatások értéke együttes összegével, az alvállalkozói teljesítések értékével, az anyagköltséggel, az alapkutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés adóévben elszámolt közvetlen költségével. Ha a vállalkozó több önkormányzat illetékességi területén vagy külföldön végzett iparüzési tevékenységet, akkor az adó alapját meg kell osztania a települések között. Az iparüzési adó sajátossága, hogy 2024. évben az előző adóévről (2023.) nyújt bevallást, folyó évre az előző időszak adatai alapján előlegfizetési kötelezettsége áll fenn.

2016. január 1. napjától a helyi iparüzési adóról szóló 27/2015.(XI.23.) önkormányzati rendelet hatályos. Az iparüzési tevékenység végzése esetén az iparüzési adó mértéke változatlanul 2 %, a törvényi maximumban került megállapításra. Az adórendeletben adómentességi és adókedvezményi szabályozás nincs.

Az adózói kör összetételéről elmondható, hogy az adózók többsége kisvállalkozó, ezért az adóbevételek jelentős részét néhány nagyobb cég biztosítja. Az adóalanyok száma 813 fő. 2024. évben benyújtott

2023. évi bevallások és az egyszerűsített sávos adózást választók alapján 707 főnek keletkezett adókötelezettsége.

Az alábbi táblázat a fizetendő adó nagysága alapján mutatja be a vállalkozói kör összetételét.

A fizetendő adó nagysága szerint	Vállalkozások száma	Az összes vállalkozáson belüli aránya %	2023. évi adó (Ft)	Az összes 2023. évi fizetendő adón belüli aránya %
1 millió forint felett	47	6,65	181 014 793	74,50
Ebből helyi vállalkozás:	15	2,12	32 414 274	13,34
500 ezer és 1 millió forint között	31	4,38	21 987 763	9,05
100 ezer és 500 ezer forint között	96	13,58	21 938 086	9,03
10 ezer és 100 ezer forint között	218	30,83	9 356 266	3,85
Sávos adózás első sáv 50eFt	149	21,07	7 450 000	3,07
Sávos adózás második sáv 120eFt	4	0,57	480 000	0,197552587
Sávos adózás harmadik sáv 170eFt	3	0,42	510 000	0,209899624
10 ezer forint alatt	159	22,49	236 372	0,10
Összesen	707	100,00	242 973 280	100,00

A vállalkozói kör összetételét megvizsgálva és az előző évi beszámolóban szereplő adatokkal összehasonlítva megállapítható, hogy az előző évhez képest 1 millió forint feletti adófizetők száma tízzel nőtt, ebből a helyi vállalkozások száma négygel, azonban még mindig 2 % körüli értéket mutat az összes vállalkozáson belül. **Mindez az adófizetési kötelezettség növekedését is maga után vonta, az 1 millió forint feletti 47 adózónak több adófizetési kötelezettsége (181.014.793.-Ft) keletkezett 2024. évben, mint az előző évben az összes adózónak (176.251.942.-Ft) együttesen.**

Az 500 ezer és 1 millió forint közötti adófizetők száma héttel emelkedett.

A 100 ezer és 500 ezer forint közötti adót fizetők, valamint a 10 ezer és 100 ezer forint alatti adót fizetők számánál jelentős átrendeződés az előző időszakhoz képest nem történt. A 10 ezer forint alatti adót fizetők száma 159 főre csökkent.

A 2023. évtől a korábbi, egyszerűsített adózási formákat felváltó sávos adózást az előző évhez képest 23-al többen választották, ebből 149 fő az első sávhoz tartozó 50 ezer forintra jelentkezett be.

A 2023. évi HIPA bevallásokban bevallott adó növekedése jelentős hatást gyakorolt költségvetésünk bevételi oldalára.

A növekedés az alábbi okokra vezethető vissza:

- **A 2023. évről benyújtott bevallások alapján a bevallásokban szereplő végleges fizetendő adó: 242.973.280.-Ft, ami a tavalyi évhez (176.251.942.-Ft) viszonyítva 37,86 %-os emelkedést jelent.**
- **az elkerülő út építésén dolgozó építőipari cégek 2024. májusi záró elszámolása alapján a 2023. évi adófizetési kötelezettségük 26.068.458.-Ft-ot tett ki.** Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a 2025. májusában már bevallást nem fognak benyújtani a 2024. évről és nem számíthatunk erre a helyi iparüzési adófizetési kötelezettségre sem.
- a mikro, kis- és középvállalkozások 2023. évi adóbevallásukban már nem élhettek az 1%-os helyi iparüzési adómérték-kedvezménnyel, mert az központilag megszüntetésre került.
- több vállalkozás gazdasági teljesítménye is növekedett az előző évhez képest, ez helyi viszonylatban is megfigyelhető, mert **az 1 millió forint feletti adót fizető helyi vállalkozásoknak 12.213.338.-Ft-tal lett több a 2023. évi végleges adója az előző évhez viszonyítva.**
- egy meglévő adózónknak a korábbi évhez képest nem várt mértékben nőtt az adó- és előlegfizetési kötelezettsége 2024. évre.
- 2024. május 31. napjával 384 adózónak, összesen 76,1 MFt fizetendő adókülönbözet került előírásra a tavalyi 65,9 MFt-tal szemben, melyet a helyi iparüzési adóelőleg-kiegészítési kötelezettség eltörlése miatt az adózók 2024. május 31. napjáig kötelesek megfizetni. Negatív (visszajáró) adókülönbözete 162 adózónak volt 32,9 MFt összegben, az előző évi 15,3 MFt-tal szemben.

Az alábbi táblázat 2019. évtől kezdődően mutatja be a HIPA bevételek alakulását.

adatok eFt-ban

Év	HIPA bevétel	HIPA kompenzáció	HIPA kompenzáció elszámolása	Összesen
2019	141 926	-	-	141 926
2020	120 198	-	-	120 198
2021	127 657	29 282	-	156 939
2022	147 651	32 463	20 590	200 704
2023	258 824	-	25 008	283 832
2024*	242 672	-	-	242 672

*2024. október végéig

2022. évtől figyelhető meg a helyi iparüzési adóbevételek jelentős növekedése, mely legfőképp a kiemelt kormányzati beruházásnak köszönhető.

Az előző évhez képest megnövekedett adó és adóelőleg fizetési kötelezettség egyrészt a közhatalmi bevételeinket növelte, másrészt a megnövekedett adóerőképesség miatt a kapott állami támogatásokat még mindig negatívan befolyásolja jövőre. Ez utóbbi az adóerőképesség megállapítási módszerére vezethető vissza. A következő évre vonatkozó adóerőképesség megállapítása a folyó év július 20-i állapot alapján, az előző évről benyújtott HIPA bevallások adataiból történik. Az idei évben ez azt jelenti, hogy 2024. év július 20. napjáig a 2023. adóévről benyújtott HIPA bevallások alapján kerül megállapításra a 2025. évi adóerőképességünk.

Az adóerőképesség növekedését mutatja be az alábbi tábla 2022. évtől kezdődően:

Adóerőképesség alakulása	2022. évi	2023. évi	2024. évi	2025. évi
Adóerőképesség	97 449 165 Ft	127 951 892 Ft	159 887 380 Ft	170 055 376 Ft
1 lakosra jutó adóerőképesség	8 036 Ft	10 653 Ft	13 460 Ft	14 391 Ft

A helyi iparüzési adó 2024. október 31. napjára 242.671.810 forinttal teljesült, ami 151,67 %-os teljesítést jelent az eredeti előirányzathoz képest. Az év végéig további bevétel a részletfizetéssel teljesítőktől, végrehajtási cselekmények hatására a hátralékos adózóktól és a bevallásukat késedelmesen teljesítőktől várható kb. 12 MFt összegben. 2025. évtől már további jelentős bevétel növekedésre nem számítunk, mivel 2024. május 31. napjáig az elkerülő út építésén dolgozó vállalkozások záró elszámolásukat benyújtották a 2023. adóévről.

5. A gépjárműadó, mint átengedett adóbevételi forrás

2020. évtől a 92/2020. (IV.6.) Korm. rendelet 4. §-a az önkormányzatokat eddig megillető gépjárműadó bevétel központi költségvetésbe történő utalását rendelte el.

2021. január 1. napjától a gépjárműadóval kapcsolatos adóhatósági feladatokat az állami adóhatóság látja el. Azonban a 2021. január 1. napját megelőző időszakra eső gépjárműadó ügyekben (hátralék, túlfizetés) továbbra is az önkormányzati adóhatóság az illetékes, de az ebből származó összes bevétel minden hónap 10. napjáig továbbutalásra kerül a Magyar Államkincstár felé. Az idei évben eddig 11.907.-Ft gépjárműadó bevétel került átutalásra a Kincstári számlára.

6. Talajterhelési díj, mint a környezetvédelmi alap bevétele

2015. június 1. napjától Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testületének 7/2015. (IV.27.) önkormányzati rendelete szabályozza a talajterhelési díjat. A díj mértéke 1.800.- Ft/m³ a vízfogyasztás után, melyet a környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény határoz meg, tehát a díj

mértékét nem a Képviselő-tesület állapítja meg. Mentés a rákötés évének első napjától a talajterhelési díj megfizetése alól az a kibocsátó, aki a közcsatornára ráköt. 85 %-os talajterhelési díjkedvezmény illeti meg azt a lakossági kibocsátót, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi nettó jövedelem a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének a kétszeresét nem haladja meg. 90 %-os talajterhelési díjkedvezmény illeti meg a kibocsátót, amennyiben a közcsatornára történő rákötést az alábbi tényezők akadályozzák: a) a gerincvezeték kiépült, de bekötővezeték nincs, b) házi szennyvízátelő berendezés alkalmazása szükséges, c) akinek az ingatlan csak kerti csappal rendelkezik.

A rendelet megalkotásával a kedvezményre, mentességre jogosultak száma jelentősen csökkent. A rendelet csak a közcsatorna hálózatra év közben rákötött adózók számára biztosít adómentességet, ezért az adóalanyok száma a rákötések miatt csökkenő tendenciát mutat. Az adózóknak 2023. évről szóló bevallásukat 2024. március 31. napjáig kellett benyújtaniuk.

A talajterhelési díj fizetésére köteles adózók száma 2024. évben: 46 fő. A 2023. éves előírt díj: 715.050 forint. A 2024. harmadik negyedév 889.978 Ft-tal teljesült. A talajterhelési díjból származó bevétel felhasználása kötött, a negyedévente befolyt összeg utalása a Környezetvédelmi alapba történik.

II. Követelés és hátralékkezelés

Az önkormányzati adóhatósági végrehajtásnál alkalmazandó jogszabályok:

- az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény (Avt.),
- az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (Air.),
- az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (Art.),
- a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.).

E jogszabályok, illetve egyéb törvények alapján az adóhatóság hatáskörébe tartozik az adótartozás beszedése, egyes adók módjára behajtandó köztartozás végrehajtása. Ennek során az adóhatóság egyrészt az általa nyilvántartott adók és ezekhez kapcsolódó szankciók (*késedelmi pótlék, bírságok*) vonatkozásában hivatalból, másrészt jogszabályi rendelkezés alapján külső megkeresésekre folytat végrehajtást.

Az adóhatósági végrehajtás során végrehajtható okirat: a fizetési kötelezettséget megállapító, véglegessé vált hatósági döntés, az önadózás esetén a fizetendő adót, adóelőleget, adóelőleg kiegészítést tartalmazó bevallás, az adózóval közölt adóhatósági adómegállapítás, az adók módjára behajtandó köztartozás esetén a behajtást kérő megkeresése. Az okirat végrehajthatóságához külön intézkedésre nincs szükség. A tartozás után felszámított pótlék, kamat, a végrehajtási költségátalány és költségminimum az adótartozásra vonatkozó végrehajtható okirat alapján hajtható végre.

A végrehajtási eljárások alkalmával végrehajtási költség is előírásra kerül. A megváltozott jogszabályi követelmények miatt erről nem kell külön végzésben rendelkezni, hanem a végrehajtási cselekmény foganatosításával egyidejűleg kiszabandó, az önkormányzati adóhatóságnak csak utólagos tájékoztatói kötelezettsége van ezzel kapcsolatban.

A végrehajtási eljárást az önkormányzati adóhatóság akkor indítja meg, ha az adós a jogerős végrehajtható okiraton alapuló tartozását esedékességgkor nem fizette meg a fizetési felhívás ellenére.

Az adóvégrehajtásban a végrehajtási cselekmények sorrendje nem kötött, akár egyszerre több végrehajtási cselekmény is foganatosítható. A hatósági átutalási megbízás, jövedelem letiltás kibocsátására, továbbá a vagyonfeltárás eredményétől, valamint az adótartozás összegétől függően a nyilvántartás (*gépjármű-, cég-, ingatlan-nyilvántartás*) alapján történő foglalásra általában egy időben, vagy egymást követően rövid időtartamon belül is sor kerülhet. Azon cselekmények foganatosítása indokolt, amely gyors és hatékony, költségkímélő eszköznek látszik az adóhatóság követelésének megtérülésére, valamint az arányosság elvének figyelembevételével az adósra nézve a legkisebb mértékű korlátozással jár.

A hátralék és a követeléskezelés egyre fontosabb részét képezi az adóigazgatási munkának. Az adóhatóság feladatait két jól elkülönülő részre, a hátralékkezelésre, valamint a tényleges végrehajtási cselekmények foganatosítására lehet megbontani. Adóhatóságunk a humánus megoldások elkötelezett híve, így egyetlen tartozás esetében sem intézkedett úgy, hogy előtte ne tájékoztatta volna az adózót arról, hogy már esedékes hátraléka van. Egyben lehetőséget teremtett arra, hogy a hátralékkal rendelkező adós tartozását önkéntesen rendezze, illetve átütemezést kérjen. Az elmúlt évek során kialakított következetes gyakorlatnak megfelelően az önkormányzati adóhatóság az átütemezés során azt az elvet követi, hogy sem adó-, sem bírság-, sem pótlékbevételekről nem mond le, illetve a tartozásnak az adott költségvetési év során rendeződnie kell.

2018. január 1. napjától az önkormányzatnak törvényi kötelezettsége az elektronikus kapcsolattartás az egyéni és társas vállalkozásokkal. Az elektronikus kapcsolattartás azt jelenti, hogy az önkormányzati adóhatóság hivatalos iratokat az egyéni vállalkozások esetén az ügyfélkapura, a cégek esetében a cégkapura küldi meg. Mindezekre tekintettel az adózóknak és képviselőiknek különös figyelmet kell fordítani arra, hogy elektronikus tárhelyüket rendszeresen figyelemmel kísérik. Az előző évhez hasonlóan idei év tapasztalata alapján is elmondható, hogy az adózók 1/3-a az elektronikus megküldött fizetési felhívást nem töltötte le. Az elektronikus kapcsolattartás hatodik évében még mindig nem fordítanak kellő figyelmet az adózók és képviselőik az ügyfélkapura, a cégkapura érkező küldeményeik letöltésére, ezért az önkormányzati adóhatóságnak több végrehajtási intézkedést kell foganatosítania a hátralékok behajtása érdekében.

Az adóhatóság alapvető célkitűzése a hátralék növekedési ütemének lassítása, illetve megállítása a hátralékkezelési és végrehajtási eljárások hatékony, eredményes és lehetőség szerint gyors alkalmazásával. Ennek érdekében az önkormányzati adóhatóság rendszer-hozzáféréseket igényelt:

- a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelőtől elektronikus úton egy nap alatt szerzi be a hátralékos munkaviszonyára vonatkozó adatokat, mely a munkabér letiltás foganatosítást teszi gyorsabbá,
- illetve a Belügyminisztérium járműnyilvántartásához való hozzáféréssel naprakész információkkal rendelkezik a hátralékos gépjármű tulajdonjogáról, amit a gépjármű foglалás során hasznosít,
- jogszabály lehetőséget biztosít évente egy alkalommal az Edelényi Járási Hivatal Földhivatali Osztályától az Adózási Földkönyv megkérésére, mely alapján Sajószentpéter illetékességi területén lévő valamennyi ingatlanról információkkal rendelkezünk.

A végrehajtási eljárások hatékonyabbá tétele érdekében 2021. decembere óta adóhatóságunk minden hónapban elektronikus úton átadja a hátralékos adózók állományát a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felé adóvisszatartás érdekében.

2024. évben 52 adózó esetében történt hátralék behajtás az állami adóhatóság által, mely 2,4 MFT-tal csökkentette a hátralék állományunkat.

Mindezek hatására a végrehajtási eljárások eredményesebbé váltak, kisebb költséggel, lényegesen rövidebb idő alatt nagyobb hatékonysággal folytathatók le.

Azon adózók, akik adófizetési kötelezettségüket határidőben nem rendezték, áprilisban és októberben fizetési felhívást kaptak. 2024. évben 1924 db fizetési felhívás kibocsátására került sor, melyből 1608 db postai úton és 316 db elektronikus úton került megküldésre a hátralékosok részére. A fizetési felhívások eredményeként 2024. novemberéig további befizetések érkeztek valamennyi adónem esetében.

Az egyes adónemek esetén a hátralékállomány valós nagyságát az alábbi tételek torzítják, mert a jelenleg hatályos jogszabályok alapján az elévülési idő (4 év) leteltét követően törölhetők:

- folyamatban lévő felszámolás vagy a felszámolási eljárás eredményeként megszűnt vállalkozások tartozásai, melyek a bejelentett hitelezői igény ellenére nem folytak be,
- kényszertörlesztés alatt lévő vagy kényszertörlesztés eredményeként megszűnt cégek tartozásai,
- elhunyt adózók tartozásai,
- önálló bírósági végrehajtónak behajtásra átadott tartozások, melyek eredménytelenül zárultak.

A végrehajtási eljárások folyamatban vannak, melynek hatására bevétel növekedés az eredményesen zárult végrehajtási eljárásokból várható. Az alábbiakban az egyes bevezetett adónemek esetén a hátralékok jelenlegi állapota kerül bemutatásra.

1. Helyi építményadó

A helyi építményadóban a hátralékos adózók száma: 26. A hátralék összege 2024. november 7-i állapot szerint: 11.487.375.-Ft, a hátralékállomány nagysága az előző évhez képest 13.217.295.-Ft-tal csökkent. A hátralék csökkenése egy önálló bírósági végrehajtó útján foganatosított több éve indult végrehajtási eljárás sikeres befejezésének köszönhető. 2024. november 8.-14. között további 1.613.732.-Ft építményadó bevétel folyt be számlánkra.

2. Magánszemélyek kommunális adója

A magánszemélyek kommunális adójában a hátralékos adózók száma: 711. A hátralék összege: 9.663.869.-Ft, a hátralékállomány nagysága az előző évhez képest 4.307.326.-Ft-tal nőtt. 2024. november 8.-14. között további 1.227.419.-Ft bevétel érkezett a kommunális adó számlánkra, mellyel a hátralék állománya 8.436.450.-Ft-ra, a hátralékállomány változása 3.079.907.-Ft-ra mérséklődött.

Az idei évtől kezdődően az adózók februári értesítővel megkapták mindkét félévre szóló magánszemélyek kommunális adójáról a csekket, külön értesítés a második félévről már nem került kiküldésre. Az új értesítési rend miatt sokan nem fizették be a második félévre szóló kommunális adót, melyről felhívást kaptak. 439 adózó mulasztotta el befizetni a második félévi 6.000.-Ft összegű kommunális adóját. (A csekkes befizetések átfutási ideje hosszabb, mint az utalásé, ezért az adószámlákra is később kerül lekönyvelésre.) A befizetések jelenleg is folyamatosak, szeptember helyett sokan októberben és november elején teljesítik adókötelezettségüket, ezért az év végére a hátralékállomány tovább csökkenése várható.

3. Az idegenforgalmi adó

Az idegenforgalmi adó az idei évben került bevezetésre, a beszedett adót befizetni és a bevallást benyújtani a tárgyhót követő hónap 15. napjáig kötelesek a szálláshelyek. A bevallás benyújtás minden szálláshely esetében teljeskörűen megtörtént, azonban 1 szállásadó elmulasztotta befizetni 363.000.-Ft összegben beszedett és bevallott szeptember és október havi idegenforgalmi adóját, mely végrehajtási cselekmény hatására várhatóan teljesülni fog.

4. A helyi iparüzési adó

A helyi iparüzési adóban a hátralékos adózók száma 81. A hátralék összege 2024. november 7-i állapot szerint: 25.320.432.-Ft, a hátralékállomány nagysága az előző évhez képest 8.292.764.-Ft-tal nőtt. 2024. november 8.-14. között további 3.745.808.-Ft összegű bevétel folyt be az adószámlára. A hátralék állomány növekedése egyrészt annak köszönhető, hogy az adózóknak az előző évhez képest 37,86 %-kal megnőtt az adófizetési kötelezettsége. A nagyobb összegű adófizetési kötelezettség miatt az adótartozások összege is nagyobb. Másrészt az iparüzési adó esetében a hátralékállomány nagyságát jelentősen torzítják a felszámolási eljárás, kényszerterelés alatt álló adózók által felhalmozott meg nem térült hitelezői igények is, mivel ezekből bevétel már nem realizálható. A végrehajtási eljárások jelenleg folyamatban vannak.

5. A gépjárműadó

A gépjárműadó esetén a hátralékos adózók száma: 48 A hátralék összege: 1.263.553.-Ft, a hátralékállomány nagysága az előző évhez képest csökkent. Az adónyilvántartás már csak a 2020. évi hátralékokat tartalmazza. A korábbi évek adótartozásai vagy behajtásra kerültek vagy már elévültek, a 2021. évtől már a NAV látja el az adóztatási feladatokat. A beszedett hátralékok 100 %-a a központi költségvetést illeti meg.

6. Talajterhelési díj

A talajterhelési díj esetén a hátralékos adózók száma: 10. A hátralék összege 2024. november 7-i állapot szerint: 403.583.-Ft, a hátralékállomány nagysága az előző évhez képest 8.690.-Ft-al csökkent. 2024. november 8.-14. között további 23.968.-Ft bevétel érkezett. Ezen adónem esetén az adóalanyok száma csökken, mivel a talajterhelési díj magas összege miatt, aki teheti inkább ráköt a közcsatorna hálózatra. A beszedett hátralék is a Környezetvédelmi alap bevételét képezi.

Összegzés

Egy települési önkormányzat gazdálkodásában meghatározó szerepet tölt be a saját bevételek nagysága, mert annál nagyobb döntési és pénzügyi szabadságot jelent, minél több saját bevétellel rendelkezik. A helyi adóbevételek a saját bevételek fontos részét képezik, ezért átgondolt, helyes adópolitika alkalmazásával hozzájárulhat az önkormányzat pénzügyi mozgásterének növeléséhez.

Sajószentpéter Városi Önkormányzat költségvetésében különösen jelentős szerepe van a helyi adóbevételeknek, hiszen saját bevételeink kétharmada származik ebből a forrásból.

Az országos tendenciával egyezően Sajószentpéteren is legfőképp a helyi iparüzési adóból származó bevételek nőttek, mely településünk esetén a közhatalmi bevételek 68 %-át adja. Ez azonban nemcsak a vállalkozások jobb gazdasági teljesítményének köszönhető. Egyrészt a gazdaságot ért inflációs hatások is hozzájárultak ahhoz, hogy a vállalkozások magasabb árbevételt realizáltak 2023. évben, ezáltal magasabb lett az adóalapjuk és a fizetendő helyi iparüzési adójuk. Másrészt 2023. adóévtől már visszatért a 2 %-os általános adómérték a kis és középvállalkozások adó fizetésénél is. Településünkön emellett még egy harmadik tényező is közrejátszott az iparüzési adóbevételek növekedésében. Az elkerülő út építésén dolgozó vállalkozások az idei évben – 2023. adóévről benyújtott záró HIPA bevallásaik alapján – még adóalanyaink voltak 2024. évben utoljára.

Magyarország Kormánya 2025. évtől a beszedett helyi iparüzési adóbevételek egy részének elvonását tervezi, melynek szabályozása az előterjesztés készítésének időpontjában még törvényjavaslat formájában sem érhető el. Különböző konferenciákon elhangzottak szerint a tervezett változás lényege, hogy a helyi önkormányzatok 2025. évben befolyt többlet HIPA bevételeinek központi elvonására kerül sor, de hogy mi számít többlet HIPA bevételnek jelenleg nem ismert. Amennyiben a jövő évben az ideinél több bevétel realizálódik akkor az várhatóan a központi költségvetést illeti meg. Ez azt is jelenti, hogy jövőre további bevételnövekedéssel nem számolhatunk.

Az adóerőképességünk 2025. évre történő további növekedése miatt, stagnáló HIPA bevétel mellett a jövő évben az állami kiegészítő normatíva ismételt csökkenésével is számolunk kell.

Mindez előrevetíti a következő évi legnagyobb bevételi forrásunk, a helyi iparüzési adóbevételek tervezhetőségének bizonytalanságát és gazdálkodásunkra nézve kockázatot is jelent, hiszen a jövő évben a tervezett HIPA elvonás miatt likviditásunk is veszélybe kerülhet.

Kérem a Képviselő-testületet, hogy az adórendeletek végrehajtásáról szóló beszámolót elfogadni szíveskedjen.

Sajószentpéter, 2024. november 14.

**Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
.../2024. (XI. 21.) határozata
Sajószentpéter Városi Önkormányzat adórendeleteinek végrehajtásáról szóló beszámoló
elfogadásáról**

Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta a beszámolót és az alábbi döntést hozta:

A Képviselő-testület az adórendeletek végrehajtásáról szóló beszámolót elfogadja.

Felelős: Jegyző

Határidő: azonnal